

Helsingin Lastentarhanopettajat ry:n ajatuksia ja kommentteja Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta

Yhdistyksen hallitus ja aktiivit ovat seuranneet intensiivisesti ja mielenkiinnolla valtakunnallista varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -prosessia. Yhdistyksen hallituksen kokouksissa on käsitelty valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sisältöä, ja osa aktiiveista pääsi silloista luonnosta myös kommentoimaan. Perusteista jäi puuttumaan tärkeitä asioita, kuten henkilökunnan tehtäviin liittyvät selkeät linjaukset, toimintamuotojen eriyttäminen ja lapsen tuki. Moni seikka valtakunnallisen vasun puutteista liittyy liian nopealla aikataululla laadittuun varhaiskasvatustalouteen, joka monilta osin jäi kesken. Valtakunnallinen vasu jättää paljon tilaa paikalliselle päätöksenteolle. Se voi olla positiivinen asia tai sitten ei.

Helsingissä on viime aikoina kehitetty varhaiskasvatusta omassa virastossa hienosti eteenpäin. Arvostus pienten kanssa työskenteleviä kohtaan nousee. Odotukset paikalliselle vasulle ovat olleet korkeat, sillä normiasiakirjan ja ensimmäisen varhaiskasvatuksen opsin kautta me lastentarhanopettajat pääsemme paremmin näyttämään osaamistamme. Vasun tavoitteena on kirkastaa pedagogiikkaa ja pedagogiikan merkitystä sekä kehittää varhaiskasvatuksen laatua. Normiasiakirjan positiivisena puolena voidaankin pitää tasalaatuisuuden lisääntymistä. Velvoite toiminnan arviointiin tuo lisää systemaattisuutta ja jäämäkkyyttä jo tähänkin mennessä hyvin tehtyyn työhön.

Valitettavasti yhdistyksen hallitus ja aktiivit ovat tähän Helsingin luonnokseen monin osin pettyneitä. Suurin osa tekstistä on kopioitu suoraan valtakunnallisen vasun perusteista ja helsinkiläisyys näkyy tekstissä kovin vähän. Oletamme, että seuraavassa versiossa suorat lainaukset perusteista ovat muuttuneet helsinkiläisiksi. Toiveenamme on myös, että Helsingin vasussa tuotaisiin selkeästi esiin, mikä osuus on perusteista, ja mikä on omaa. Valtakunnallisten perusteiden jokaisen luvun lopussa on luettelo asioista, jotka päätetään paikallisesti. Niihin vastaamalla Helsingin vasusta saataisiin jo paljon paremmin Helsingin näköinen.

Helsingin vasu alkaa hyvin; Stadissa on kliffaa ja lapsuuden merkitys. Myöskin kysymykset *Kuinka huolehdimme tästä?* -arviointia varten ovat hyviä. Tällaista lisää – se edesauttaa opettajien työtä tiimin vetäjinä ja selkeyttää arviointia.

Varhaiskasvatuksen toimintamuodot on kuvattu laajasti ja todettu, että kaikissa tuotetaan tasalaatuisia ja vasu-perusteiden sekä varhaiskasvatustalouden mukaista toimintaa. Toimintamuodot eivät ole vertailukelpoisia, sillä esimerkiksi henkilöstön kelpoisuudet ovat toimintamuo-doissa hyvin erilaiset. Päiväkotitoiminnan osalta on hienoa, että siellä määritellään lastentarhanopettajan pedagoginen vastuu. Olisiko tarkoituksenmukaista tässä kohtaa määritellä lastentarhanopettajan vastuu laajemmin, ja samalla myös lastenhoitajan ja erityislastentarhanopettajan vastuut? Terminologia tässä kappaleessa on perin erikoista – käytetään nimikkeitä lähikasvattaja ja kasvatuskumppani, joita ei perusteissa ole käytetty.

Ryhmänmuodostuksen osalta yhdistys ei pidä pedagogisesti perusteltuna yhden hoito-, kasvat- ja opetustehtävissä toimivien henkilöiden ryhmiä yleisesti ja toivoo, ettei tällaisia ryhmiä vastaisuudessa

muodosteta saatikka kirjata niitä Helsingin vasuun. Samassa yhteydessä pitäisi kirjata, että jokaisessa lapsiryhmässä toimii lastentarhanopettaja.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki -osiota ollaan varmaan jossain määrin vielä muokkaamassa ja selkeyttämässä. Nyt hyvää otsikkoa lukuun ottamatta luku on jokseenkin sekava. Olisi myös tärkeää, että erityislastentarhanopettajan merkitys ja vastuu tuotaisiin tässä osiossa esiin selkeämmin.

Pohdimme myös, että miten Helsingin vasussa näkyy henkilökunnan, vanhempien ja lasten osallistaminen prosessiin? Olisi mielenkiintoista tietää ja tuoda esiin vanhempien ajatuksia vasuun liittyen sekä miten vasuverkostoa, projektiryhmää, ekotukihenkilöitä, erityislastentarhanopettajia, S2-opettajia ja varsinkin lapsilta kerättyjä ajatuksia on hyödynnetty.

Ison kiitoksen haluamme antaa viraston linjauksesta lapsen vasujen kohdalla. Olemme samaa mieltä perusteluista, joita meille on kerrottu linjauksen taustalla. Uskomme, että asiakirjasta tulee erinomainen, sillä toimiihan Helsinki monessa suhteessa esimerkkinä ja veturina muille kunnille.

Muita yhdistyksen toiveita ja huomioita:

- Luonnoksessa on paljon toistoa ja tautologiaa. Oletamme, että kokonaisuus kommenttikierroksen jälkeen on tiiviimpi
- Toivomme, että läpi vasun käytetyt epämääräiset ilmaiset kuten aikuiset, kasvattajat, varhaiskasvattajat, henkilöstö jne. yhdenmukaistettaisiin ja käytettäisiin henkilökunnan ammattinimikkeitä
- Oppimisen alueet on pelkkää vasu-perustetekstiä lukuun ottamatta muutamaa kappaletta mediakasvatuksessa
- Onko ajateltu, miten vasuun kirjataan pedagogiikan korostuminen, esim. tiimikäytännöt (mm. esityslistat), talojen säännölliset opettajien pedakokoukset ja alueelliset pedafoorumit
- Johtaminen ja esimiestyö korostuu, että vasu saadaan toimivaksi osaksi varhaiskasvatuksen arkea. Luonnoksessa mainitaan lapsen vasun kohdalla, että varhaiskasvatusyksikön esimies turvaa kasvattajatiimille työn suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin edellytykset. On tärkeää, että esimiehille annetaan tosiasialliset mahdollisuudet näiden asioiden turvaamiseen.
- Vasussa on hyviä ja havainnollisia kuvia, kuten luvussa 2.7. Eskelinen & Hjelt ja luvussa 2.8. lapsen varhaiskasvatussuunnitelma
- Hyviä kokoavia ja arviointia helpottavia kysymyksiä löytyy luvun 2.1. lopusta sekä luvusta 2.6. Oppimisympäristö (Mistä tiedämme, että olemme onnistuneet?) Samanlaista voisi käyttää mm. luvussa toimintakulttuuri (mistä asioista sovitaan, esim. miten lapselle puhutaan → kannustavasti ja positiivisesti → mitä se käytännössä tarkoittaa meidän päiväkodissa, ym.)

Helsingissä 13.4.2017

Helsingin Lastentarhanopettajat ry hallitus ja aktiivit